

Reviderad 2017-12-07

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling 2017/2018

Statligt uppdrag

Skolan skall varje år upprätta en **likabehandlingsplan** enligt 3 kap. 16§ Diskrimineringslagen och en **plan mot kränkande behandling** enligt 6 kap 8 § Skollagen (2010:800). På Hagaskolan har vi valt att sammanföra båda planerna till en. Planen skall bygga på delaktighet och vara väl förankrad bland personal, elever och föräldrar. Planen skall beskriva hur skolan arbetar med

- **Främjande arbete** som syftar till att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och som är en naturlig del i det vardagliga arbetet.
- **Förebyggande arbete** som syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som vid kartläggning av verksamheten identifieras som riskfaktorer.
- **Åtgärdande arbete** som kräver **goda rutiner** för att **upptäcka, utreda, åtgärda och dokumentera** diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling för att förhindra upprepningar.

Kommunalt uppdrag

I Norrköpings kommuns uppdragsplan för 2017 står det under rubriken **Trygghet**.

Mål:

- Andelen barn och elever som upplever att de är trygga i sig själva och i verksamheten ökar
- Andelen elever som upplever att de har studiero i sin lärsituation ökar

Planen gäller för Hagaskolan i Norrköping läsåret 2016/17. Skolan är en grundskola åk 4-9 med musikprofil och ordinarie klasser. Ansvarig för framtagandet av planen har varit kurator tillsammans med rektorer och ledningsgrupp.

Vision

Alla elever ska trivas och känna sig trygga i skolan. Ingen, elev eller personal, ska bli utsatt för kränkningar, trakasserier eller diskriminering. Den som uppger att den blivit det ska alltid tas på allvar.

Syfte

Likabehandlingsarbetet och arbetet mot kränkande behandling handlar om elevernas mänskliga rättigheter och att förverkliga FN:s barnkonvention i skolan. Elever ska ha ett rättsskydd likvärdigt det som finns för anställda inom skolan. Skolans arbete syftar till att skapa en skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. En av flera förutsättningar för att lära och utvecklas är trygg arbetsmiljö.

Definitioner och begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när en individ på osakliga grunder behandlas sämre än andra och missgynnandet har samband med

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när en elev missgynnas genom att ordningsregler eller liknande tillämpas så att de i praktiken får en diskriminerande effekt.

Trakasserier

Uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna ovan.

Kränkande behandling

Kränkande behandling handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet men som inte hänger samman med diskrimineringsgrunderna. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. De kan utföras i verksamheten eller utanför. Kränkningar och trakasserier kan vara

- Fysiska – ex. slag, knuffar, utestängning mm
- Verbala – ex. hot, svordomar, öknamn eller att man blir kallad hora, bög mm
- Psykosociala – ex. utfrysning, grimaser, ryktesspridning eller att alla går när man kommer
- Text eller bilder – ex. klotter, teckningar, lappar, brev, sms, mms och bilder eller meddelanden på olika webbcommunities.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkningar kan också ske på nätet. Vid upprepade tillfällen kallas det ibland för mobbning. Kränkningar kan utföras av och drabbar såväl barn som vuxna.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev,

exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Rättigheter och skyldigheter, lagstöd

Elevernas och vuxnas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger på FN:s barnkonvention, Skollagen, Arbetsmiljölagen, Socialtjänstlagen, Diskrimineringslagen, Regeringsformen (1 kap 2§), Europakonventionen (artikel 14) och Brottsbalken. Strafflagarna i brottsbalken gäller även i skolan.

Elevens rättigheter:

- Att få vara med i gemenskapen
- Att bli respekterad av barn och vuxna
- Att få hjälp med att reda ut konflikter
- Att få hjälp och stöd om man själv blir utsatt för kränkande behandling eller om man utsätter andra för kränkande behandling
- Att känna sig trygg under skoldagen

Vårdnadshavarens rättigheter:

- Att få information om det egna barnet blivit utsatt eller har utsatt andra barn för kränkningar
- Att få återkoppling på vad skolan gjort i ett kränkingsärende som gäller ens barn
- Att få vara delaktig i ett avslut av kränkingsärende som gäller ens barn
- Att få information om hur man kan kontakta skolan för att anmäla en kränkning

Personalens rättigheter:

- Att få hjälp och stöd i arbetet samt kompetensutveckling

Vårdnadshavarens skyldigheter:

- Att alltid kontakta skolan när kännedom om kränkning uppstår

Personalens skyldigheter:

- Att aldrig acceptera kränkande handlingar
- Att sätta gränser och ingripa utifrån skolans värdegrund samt likabehandlingsplan
- Att följa upp, bedöma och vidta nödvändiga åtgärder
- Att medverka till att utveckla barns och elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmsta gruppen
- Att aktivt motverka alla former av trakasserier och annan kränkande behandling av individ eller grupper

Våra aktiva och främjande åtgärder utifrån diskrimineringsgrunderna

- Vi anpassar våra gemensamma aktiviteter och hur de utformas så att alla elever kan delta, oberoende av miljöns begränsningar.
- Vi uppmärksammar olika funktionshinder i undervisningen och på temadagar. Till exempel uppmärksammar vi dagen för Down Syndrom genom projektet "Rocka sockorna" som äger rum den 21 mars.
- Vi skapar förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på sexuell läggning eller könsidentitet.
- Vi tänker över syftet om vi vid något tillfälle arbetar i flick- och pojkgrupper. Vi är medvetna om att det kan innebära en risk för att elever upplever arbetssättet som missgynnande och kränkande.
- Vi använder oss av litteratur som lyfter fram olika familjekonstellationer, könsidentiteter, könsuttryck och sexuella läggningar.
- Vi uppmärksammar fester och traditioner som är knutna till de stora världsreligionerna.
- Vi diskuterar och analyserar kring kränkande behandling och kränkande språkbruk i den dagliga verksamheten.
- Vi tränar elevernas förmåga till empati och respekt för allas lika värde oavsett utseende, ekonomisk status, personlig stil med mera.
- Vi skapar många olika alternativ för social gemenskap och aktiviteter där elever i olika ålder och kön umgås och samarbetar. Till exempel genom att arbeta årskursövergripande i olika ämnen.

Utvärdering av mål och insatser under 2016-2017

Mål 1: fördjupad kunskap hos personal om ledarskap och bemötande

Personalen på skolan beskriver att det har varit svårt att genomföra åtgärderna för att öka kunskapen om ledarskap och bemötande. De upplever den bok som arbetats kring (Beteendeproblem i skolan, skriven av Bo Hejlskov) som bra men att tidsbristen har gjort att arbetet inte blivit som det var planerat från början.

Personal ser ett fortsatt behov av att skapa en samsyn i bemötandet av elever. Det som nämns är att det främst behövs en samsyn i att hantera elevers kränkningar gentemot varandra. Hur ska personal agera vid kännedom om kränkningar och hur skapas tiden för samplanering i dem ärenden som kräver det, är frågor som lyftes. En del arbetslag har hittat system i att stödja varandra, andra inte.

Personal ser att behovet av ökad kunskap om ledarskap och bemötande är störst för personal som undervisar i årskurs 4 och 7.

Mål 2: ökad medvetenhet och kunskap om diskriminering och kränkande behandling.

Personal upplever själva att de är medvetna om de kränkningar som sker på skolan. Däremot upplever de att det finns ett fortsatt behov av att öka kunskapen om just kränkande behandling. Det finns oklarheter i personalgruppen kring hur till exempel en anmälan ska göras, hur den ska dokumenteras och vem som ska göra det.

En ökad kunskap om personals skyldigheter vid kännedom om en kränkning finns fortfarande.

Den föreläsning kring diskriminering och kränkande behandling som genomfördes för elever upplevs ha tagits emot på ett positivt sätt av majoriteten av eleverna.

Den förkortade "elevversionen" av likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling beskrivs som bra. Majoriteten av personalen på skolan beskriver att den har varit till hjälp för implementeringen av planen hos eleverna.

Övrigt:

Personal upplever att det behövs en bättre implementering av likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling för personal. Den personal som kommer ny under terminerna är ofta inte lika insatta som övrig personal.

Personal är duktiga på att implementera likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling för eleverna.

Det upplevs behövas bättre möjligheter att utföra mentorssamtalen. Brist på rum att föra samtalen i upplevs finnas.

Temadagarna Livsstil upplevs av både elever och personal som något positivt.

Kartläggning och analys av verksamhetens specifika behov 2017

Denna kartläggning utgår från den trivselenkät som genomfördes på skolan höstterminen 2016 samt från diskussioner i personalgruppen.

- Majoriteten av eleverna trivs i sin klass. 87 procent av eleverna på mellanstadiet beskriver att de trivs i sin klass och 90 procent av eleverna på högstadiet beskriver samma sak.
- Det finns dock ett fåtal elever i varje årskurs som beskriver att de inte trivs i sin klass. Det är flest elever i årskurs 4 som inte trivs i sin klass (12 stycken).
- Majoriteten av eleverna beskriver att de har någon att vara med på rasterna. Av eleverna på mellanstadiet beskriver 90 procent att de har någon att vara med och på högstadiet beskriver 88 procent av elever samma sak. Det är flest elever i årskurs 4 och 8 som upplever att de aldrig har någon att vara med.
- Det är fler elever som upplever att andra elever har varit utsatta för kränkningar än antal elever som upplever att de själva har blivit utsatta. På högstadiet är det 14 procent av eleverna som upplever att de själva har varit utsatta medan det är 22 procent av eleverna som upplever att andra har blivit utsatta.
- Flera av de elever som upplever sig ha blivit kränkta har valt att inte berätta för någon personal på skolan. Fåtal elever beskriver att de har berättat för kurator eller för någon lärare. Några beskriver också att de har berättat för någon kompis.
- Ingen elev beskriver att de har blivit kränkta av personal på skolan.
- Majoriteten av de elever som upplever sig ha blivit kränkta beskriver att de utsatts för verbala kränkningar. I kartläggningen framkommer också att elever har blivit utsatta för trakasserier utifrån diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet (2 elever).
- Flera elever på mellanstadiet beskriver att platser där de äldre eleverna ofta vistas upplevs som otrygga.
- Andra platser som upplevs som otrygga av mellanstadieelever är omklädningsrum till idrotten, matsalen, toaletterna och högstadiets skolgård.
- Elever på mellanstadiet önskar att det ska finnas mer personal ute på rasterna.
- Majoriteten av alla elever på hela skolan beskriver att de trivs bäst och är som tryggast i sitt klassrum.
- Det finns elever på mellanstadiet som upplever att personal blir kränkt av elever. De beskriver att elever säger elaka ord och är ”dryga” mot personal.

Förebyggande åtgärder 2017/2018

Åtgärd 1

Sociogram

Motivering

Det finns elever i alla klasser som beskriver att de inte har några kompisar i klassen. Det finns också elever i alla klasser som beskriver att de inte har någon att vara med på rasterna. Ett samband skulle kunna finnas till de elever som beskriver att de inte känner sig trygga på raster.

Mål

Att tidigt upptäcka elever som riskerar att hamna i ett utanförskap.

Att sätta in tidiga insatser för elever som riskerar att hamna i ett utanförskap.

Att fler elever ska uppleva en känsla av att trivas i skolan och på rasterna.

Utförande

Skolkuratorer ansvarar för att genomföra sociogram i samtliga klasser. Årskurs 6 och 9 kommer att prioriteras då flest elever i dessa klasser upplever att de är ensamma på raster.

Skolkuratorer ansvarar för att sammanställa sociogram.

Skolkuratorer tillsammans med ledning bokar in träffar för återkoppling till mentorer.

Skolkuratorer och mentorer beslutar tillsammans, i samråd med ledning, hur ett eventuellt fortsatt arbete planeras för att uppnå de satta målen.

Åtgärd 2

Fokusintervjuer (fördjupade elevintervjuer)

Motivering

Det finns elever på skolan, från alla klasser, som beskriver att de inte trivs i sin klass eller är trygga på raster.

Mål

Att utveckla skolans kartlägningsprocesser.

Att upptäcka riskfaktorer och skyddsfaktorer kopplat till varje klass.

Att kunna skraddarsy främjande och förebyggande arbeten utifrån varje klass behov.

Utförande

Skolkurator ansvarar för att planera genomförandet av fokusintervjuerna samt för att genomföra det i samtliga klasser. Årskurs 5 och 8 kommer att prioriteras då flest elever i dessa klasser upplever att de inte trivs i klassen.

Skolkurator ansvarar för att sammanställa de gjorda fokusintervjuerna.

Skolkurator tillsammans med ledning bokar in träffar för återkoppling till mentorer.

Skolkuratorer och mentorer beslutar tillsammans, i samråd med ledning, hur ett eventuellt fortsatt arbete planeras för att uppnå de satta målen.

Åtgärd 3

Implementering av likabehandlingsplan och planen mot kränkande behandling

Motivering

I personalens utvärdering av fjolårets plan framkommer det att personal har olika kunskaper om skolans likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling. Det framkommer att personal som kommer nya under terminerna inte har samma förutsättningar att sätta sig in i planen och dess rutiner för akuta situationer.

Mål

Att all personal på skolan ska ha kunskap om hur hen agerar vid kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för en kränkning och/eller trakasserier.

Att all personal på skolan ska ha kunskap om var hen kan sätta sig in i planen om behov finns.

Utförande

Rektorer implementerar den aktuella likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling vid varje terminsstart.

Skolkuratorer implementerar den aktuella likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling för personal som kommer ny till skolan under terminens gång.

Rektorer ansvarar för att likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling finns tillgänglig digitalt för all personal.

Arbetslagen aktualiserar delar av likabehandlingsplanen en gång i månaden under arbetslagstid.

Andra förebyggande åtgärder som verkar främjande för elevers trygghet och trivsel i skolan

- Varje elev har tid avsatt för mentorssamtal tillsammans med sin mentor. Under mentorssamtalet tas frågor om trygghet och trivsel upp. Syftet är öka möjligheten till en bra relation mellan mentor och elev. Möjligheten att snabbare upptäcka och förebygga kränkningar som elev varit utsatt för ökar. Utförligare beskrivning om vad mentorskapet innebär finns beskrivet skolans arbetsplan.
- Mentorer ansvarar för att genomföra klassrumsdiskussioner om nätkränkningar samt upprätta nätregler som ska råda i klassrummet.
- Skolan har valt att utöka tjänsten kurator. Från terminsstart läsåret 2017/2018 finns det 200 % kurator på skolan.
- Skolans elevhälsoteam träffas 1,5 timme per vecka. Med på träffarna är samtliga skolkuratorer, samtliga speciallärare, specialpedagog, skolsköterska, logoped, studie- och yrkesvägledare samt rektorer.
- Samtliga klasser har klassråd en timme i månaden. En punkt med trygghet och trivsel finns alltid med på dagordningen.
- Årskurs 4-6 och årskurs 7-9 har elevråd en timme i månaden. Från varje klass ska det finnas två representanter. Elevråden leds av respektive rektor.
- På mellanstadiet finns ett kamratstödjarsystem. Elever i årskurs 6 är kamratstödjare åt elever i årskurs 4.
- På högstadiet finns det 1-2 elevskyddsombud i varje klass. Samma elever är också elevrådsrepresentanter.
- Tre gånger per läsår är det föräldraråd som leds av rektorer.
- Vuxna på skolan väljer alltid grupper, samarbetspartners, placering i klassrummet och på lektioner. Alla elever ska ha en bestämd placering i klassrummet.
- Skolan har en plan för hur nya elever skolas in, både elever som kommer vid läsårsstart och under terminen.
- Eleverna har dagligen tillgång till skolans skolcaféverksamhet där det finns cafévärd/fritidsledare.
- Varje läsår anordnas Tema Livsstil. Syftet är att under tre dagar lyfta viktiga och aktuella frågor/områden som berör eleverna. En plan finns för innehållet i respektive årskurs.
- Mentorer gör regelbundna utvärderingar i klasserna.
- Ledningsgruppen gör regelbundna kvalitetsutvärderingar.
- Skolkurator ansvarar för att skolan har tydliga rutiner för närvarokontroll.
- Lärhjälper erbjuds samtliga elever vid minst ett tillfälle varje vecka.

Rutiner för akuta situationer

Våra rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

All personal är skyldig att ingripa om någon elev upplever sig kränkt av en annan elev.

1. Om kränkningen är pågående - stoppa kränkningen och markera tydligt att beteendet inte är acceptabelt.
2. Närvarande personal eller personal som har fått kännedom (via elev själv, andra elever och/eller vårdnadshavare) om kränkningen samtalar med den elev som upplever sig utsatt och tar reda på vad som har hänt.
3. Uppmana och stöd inblandade eleverna till att lösa situationen på ett sådant sätt att de lämnar varandra i en god stämning.
4. Informera eleverna om hur du kommer gå vidare.
5. Samma personal dokumenterar vad som framkommit vid samtalet med den elev som upplevt sig vara utsatt. Dokumentationen mejlas till den utsatte elevens rektor, till administratör Magnus Velin och till alla de inblandade elevernas mentorer.
6. Samma personal ser till att information om vad som har hänt lämnas till utsatt elevs vårdnadshavare.

Dokumentation

Den personal som får kännedom om att en kränkning skett dokumenterar det i blanketten **”Anmälan gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling”** (inte blanketten anmälan till rektor). Blanketten fylls i samma dag och mejlas till den utsatte elevens rektor, administratör Magnus Velin och till samtliga inblandade elevernas mentorer.

Blanketten finns på intranätet <http://www.intranat.norrkoping.se> Kontor/Utbildningskontoret/blanketter. Använd PDF-filen.

All dokumentation lämnas vid avslut till rektor.

Dokumentationen lämnas därefter till expedition för diarieföring och arkivering.

Originalen läggs i den utsatta elevens elevhälsoakt. Kopia på samtal med andra berörda elever ska ligga i den berörda elevens elevhälsoakt. Kopior på samtliga dokument i ärendet sätts i pärm ”Kränkningar” i arkivskåpet och sparas på skolan i 10 år.

Vid avslut ska kopia på ”Anmälan gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling” även skickas till huvudman.

Blanketten är en formulär för att anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Den innehåller fält för:

- Anmälarens namn och adress (inklusive postadress).
- Enhetens namn och adress.
- Barnets/elevers namn och födelsenummer.
- Ansvärig pedagog/personal och datum för händelsen.
- En stor textområde för beskrivning av händelsen.
- En stor textområde för åtgärder.
- En stor textområde för bedömning efter inledande utredning och åtgärder.
- Fält för vårdnadshavarens kontaktuppgifter och datum.

Beskrivning av händelse

I blanketten beskriver man kortfattat, neutralt och utan egna värderingar det man vet just då utifrån vad eleven har berättat. Är det fler elever som känner sig utsatta görs en anmälan per elev. Om allt inte får plats skriver man en bilaga. Alla inblandade elevers namn och personnummer ska framgå i anmälan.

Åtgärder

Här beskrivs det man redan gjort eller det man planerar att göra t.ex. samtal med elever, samtal till vårdnadshavare, polisanmälan, uppföljande samtal. Om allt inte får plats skriver man en bilaga. Vårdnadshavare kontaktas för information och återkoppling under utredningsarbetet.

Bedömning efter inledande utredning och åtgärder

Steg 1: Har situationen löst sig direkt beskriver man det i rutan ”bedömning efter inledande utredning och åtgärder”. Är situationen inte löst lämnas rutan tom i första skedet. Rektor ansvarar med hjälp av administrationen för att blanketten mejlas till huvudman och EHT inom en vecka.

Steg 2: Mentor för varje utsatt elev och inblandad elev lyssnar på varje elev enskilt, och skriver ner elevens berättelse/upplevelse eller låter eleven skriva själv. Samtalsanteckningarna blir en bilaga till anmälan/utredningen. Tänk på att skriva elevens namn, personnummer och datum på bilagan. Efter mentors utredande och uppföljande samtal med berörda elever görs en bedömning inom en månad om situationen är löst. Är alla inblandade trygga i skolan? Ansvar för avslut ligger hos mentor till den eleven som upplever sig utsatt. Avslut sker alltid i samförstånd med vårdnadshavare och elev.

Bedömer mentor till den elev som upplevt sig utsatt att situationen är löst avslutas ärendet. Bedömningen skrivs i rutan ”bedömning efter inledande utredning och åtgärder”. Mentor mejlar på nytt blanketten till rektor. Rektor kryssar i att ärendet avslutas efter utredning och ansvarar för att samma blankett mejlas en gång till med den uppdaterade informationen till huvudman och EHT.

Har kränkningen inte upphört inom **en månad** ska en åtgärdsplan upprättas. Mentor bokar konsultationstid med elevhälsoteamet.

Åtgärdsplan och stöd hos huvudman

Har inte kränkningarna upphört efter att en åtgärdsplan upprättats, genomförts och utvärderats ska rektor ansöka om stöd hos huvudman.

Stöd hos huvudman kan även ansökas om tidigare i processen.

Metod vid konflikt

Vid konflikt mellan två elever kan metoden "Mini-medling" användas, se bilaga 2. Medling är ett strukturerat arbetssätt för att hantera konfliktsituationer där en tredje part hjälper parterna att hantera situationen utifrån ett opartiskt förhållningssätt.

Våra rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

1. Om en elev upplever sig ha blivit kränkt eller diskriminerad bör hen kontakta kamratstödjare/elevskyddsombud eller någon vuxen som hen har förtroende för.
2. Den personen som har fått informationen till sig, kontaktar i sin tur rektor.
3. Om en personal tror sig ha kränkt en elev, tar hen omedelbart kontakt med rektor.
4. Om du upplever att en kollega kränker en elev ska du diskutera detta med din kollega och påtala ditt ansvar att kontakta rektor. Ta sedan kontakt med din rektor om det du hört/sett.
5. Rektor ansvarar för att utreda situationen och att vidta adekvata åtgärder.
6. Föräldrar kontaktas för information.
7. Rektor kontaktar verksamhetschef och överväger kontakt med personalkontoret.

Våra rutiner för att utreda och åtgärda när personal kränks av elev

Om en personal känner sig kränkt tar hen eller någon annan personal/elev som fått kännedom om händelsen kontakt med rektor. Rektor ansvarar för att utreda situationen.

Så här informeras elever och föräldrar om vårt förebyggande och aktiva arbete mot kränkningar och trakasserier på Hagaskolan:

<i>Aktivitet</i>	<i>Ansvarig</i>
Likabehandlingsplanen på hemsidan	Rektor
Informationsmöte före skolstart i åk 4 & 7	Rektor
Muntlig information första dagen på höstterminen	Mentorer
Informationsblad "Välkommen till Haga"	
till varje ny elev på skolan	Mentorer
Information på föräldramöten (minst 1/termin)	Mentorer
Besök i alla nya klasser i samband med skolstart	EHT

Bilagor

1. Att förebygga och hantera kränkningar på nätet.
2. Mini-medling

Att förebygga och hantera kränkningar på nätet

Mål

- Öka personals kunskap om nätkränkningar samt hur de på bästa sätt bör agera vid kännedom om kränkningar på nätet.
- Förebygga konflikter och nätkränkningar genom att skapa delaktighet och lärande om etiska spelregler på nätet.

Åtgärd

1. All personal läser om forskning kring nätkränkningar i Friends nätrapport 2017. (Den finns att ladda ned på denna länk: <https://friends.se/fakta-forskning/rapporter/natrapporten/>)

För eget intresse, lyssna på P3dokumentär "Kumlafallet".

I mars 2013 dör en 13-årig flicka efter att ha ställt sig framför ett tåg i Kumla. Att hon blivit nätmobbad är redan känt. Men snart visar det sig att hon också blivit utsatt för annan brottslighet.

2. Vi genomför klassrumsdiskussioner och skapar klassgemensamma regler för hur man hanterar sociala media på nätet.

När?

Åtgärd 1 kommer att genomföras i början av höstterminen.

Åtgärd 2 kommer att genomföras i början av varje termin (hösttermin 2017 och vårtermin 2018).

Förslag inför åtgärd 2

Förberedande diskussion i grupper om 3-4 elever. Därefter diskussion i helklass.

Vilka appar har ni?

Vad ser ni för fördelar och möjligheter med sociala media?

Vilka fördelar och nackdelar kan ni se med appar som kan livesända? Med fotoappar (typ instagram)? Vilka fördelar resp. nackdelar kan ni se med anonyma chatappar?

Gemensamma regler för sociala media

Sätt upp gemensamma regler för klassen efter diskussionen ovan.

- Låt eleverna igen diskutera i mindre grupper
- Lyft sedan förslag till gemensamma regler på tavlan.
- Sammanfatta och
- Besluta gemensamt om vilka regler alla ställer upp på.
- Du som lärare kan aktivt sätta upp egna förslag utifrån dina behov.

Förslag på frågor att utgå ifrån

- Vilka överenskommelser behöver vi för att alla ska kunna känna sig trygga på sociala media?
- Vilka saker vill vi inte att någon gör mot oss?
- Hur vill vi vara för att sociala medier ska kunna stärka vår gemenskap och självkänsla? Eventuellt behöver du lyfta de regler som kommer från skolan och t.ex.

skriva i rött överst.

- Du får inte trakassera eller kränka andra.
- Du ska behandla elever och vuxna med respekt.
- Du får inte använda mobilen under skoltid, om du inte har undervisande lärares tillåtelse.

Poängtera att de reglerna gäller även hur vi betar oss på nätet och att inte använda mobilen även handlar om att man inte får filma i klassrummet utan lärarens tillåtelse. Klargör att filmning på toaletter och omklädningsrum är förbjudet i lag och straffbart. Skriv överenskommelsen på ett blädderblockspapper eller liknande som ni sedan kan sätta upp i klassrummet synligt för alla.

Mini-medling

När konflikter uppstår kring sociala media mellan individer kan medling vara ett bra alternativ. En personal på skolan träffar de inblandade individuellt för att höra deras berättelse om situationen. I det samtalet förhåller sig medlaren opartisk och tar inte parti för någon av parterna. En bedömning görs om det är lämpligt att låta parterna träffas för att prata kring den uppkomna situationen. Den vuxne medlaren leder samtalet och ser till att det sker på ett tryggt sätt. Eleverna får under samtalet möjlighet att fundera över hur de vill förhålla sig till varandra i skolan, på fritiden och på sociala media och en överenskommelse görs.

Om det visar sig vara en allvarlig kränkning följer skolan sin policy för hur kränkande behandling/mobbning ska hanteras.

Mini-medling

1. Sätt Ramen (se nedan).
2. Led processen framåt (fördela ordet jämnt, adressera frågor, mini-summera och markera om någon avbryter).
3. Var opartisk (neutralt språk, värdera & bedöm inte, ta inte ställning och hjälp parterna till egna förslag).

Dåtid

Berätta din version av vad som hände?

Vad kände du?

Vad tänkte du? (fler följdfrågor, få fram känslan och intentionen bakom det som skedde...)

Hur har händelsen påverkat dig?

Vad kan/vill du ta för ansvar i händelsen?

Nutid/framtid

Har du några frågor till den andre?

Hur vill du att ni ska vara mot varandra framöver? (få fram förslag).

Vad vill ni komma överens om inför framtiden? (konkretisera till en överenskommelse).

Ramsättning för mini-medling

- Vad bra att vi kan ses nu!
- Vi träffas utifrån det som hände ...
- Jag är här för att hjälpa er att reda ut situationen.
- Jag är opartisk, det betyder att jag inte tar parti för någon av er, jag kommer inte bedöma vem som har rätt eller fel.
- Ni kommer själva få bestämma hur ni vill vara med varandra i framtiden.
- Ska vi börja?